

**revitalizare
urbană**
în Moldova

Raport privind

Revitalizarea Urbană în Republica Moldova

2017 - 2019

Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale
și Mediului

MINISTRY OF
DEVELOPMENT FUNDS
AND REGIONAL POLICY

Solidarity Fund PL
in Moldova

Polish aid

Context general

Orașele reprezintă motoarele economiei, asigurând locuri de muncă și servicii, deținând rolul de catalizatoare ale creativității și inovării. Cu toate acestea, tot în orașe se manifestă extrem de acut o serie de probleme permanente, cum ar fi șomajul, segregarea și sărăcia, precum și presiuni puternice asupra mediului. Principalii factori de criză economică și socială sunt deosebit de prezenți în cartierele sau zonele defavorizate. Într-o lume tot mai globalizată, orașele nu pot neglija decalajul de dezvoltare dintre zonele urbane, ci trebuie să învețe să valorifice potențialul lor, cu scopul de a face orașele durabile și competitive.

În apelul la acțiune expus în **Carta Urbanismului European**, se accentuează că „Europa are nevoie de orașe și regiuni puternice și adecvate locuirii. Prin urmare, amenajarea teritoriului este vitală pentru viitorul Europei”. Această deschidere către problemele comunității, sau a unei părți din comunitate, determină o schimbare de perspectivă prin care soluționarea problemelor presupune nu doar remedierea efectelor unei stări de criză, dar în special eliminarea cauzelor acestor crize.

Transpunerea **obiectivelor europene în măsuri locale pentru întărirea competitivității și identității orașelor, dezvoltării urbane integrate** sunt prevăzute de **Carta de la Leipzig** pentru orașe europene durabile, adoptată la reuniunea ministerială informală privind dezvoltarea urbană și coeziunea teritorială la 25 mai 2007; **Carta Urbanismului European**, adoptată de Adunarea Generală a Consiliului European al Urbanistilor de la Barcelona din 12 aprilie 2013; Convenția europeană a peisajului, adoptată la 20 octombrie 2000, Florența etc. În conformitate cu **Noua Agendă Urbană**, adoptată în luna octombrie 2016 la Conferința Națiunilor Unite de la Quito, Republica Ecuador, revitalizarea are ca scop, îmbunătățirea calității și creșterea atractivității mediului urban și a proiectării urbane în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății în ansamblu.

În acest context, Republica Moldova, în parteneriat cu Ministerul Fondurilor pentru Dezvoltare și Politică Regională al Republicii Polonia și Solidarity Fund PL în Moldova, a inițiat procesul de creare a **sistemului de revitalizare a orașelor ca un instrument complex al politicii naționale de dezvoltare urbană, care vine în schimbarea paradigmei urbane privind modul de planificare, finanțare, dezvoltare și guvernare a orașelor**. Oportunitatea de instituire a unui sistem de revitalizare urbană este condiționată de prevederile pct. 1.6 „Planificarea spațială și teritorială” al Legii nr. 239 din 13 octombrie 2016 pentru aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020, care specifică că aplicarea planificării spațiale presupune organizarea fizică a spațiului conform unei concepții directe, pentru a oferi locuitorilor acestui spațiu un cadru și o calitate a vieții care să le asigure dezvoltarea individuală. Implementarea instrumentelor adresate orașelor în cadrul politicii de dezvoltare regională presupune o abordare operațional-funcțională a politicii urbane.

Pe parcursul anilor 2017 – 2019 a fost creat **sistemul național de revitalizare urbană în Republica Moldova, inclusiv cadrul de reglementare și metodologic și experiența practică la nivel regional și local (proiecte implementate)**.

Context național

Pilotarea abordării Revitalizare Urbane ca un instrument al **politicii de dezvoltare urbană în Republica Moldova** a fost demarată în cadrul colaborării de trei ani (2017-2019) cu partenerii din Polonia cu suportul financiar al Polish aid și Republica Moldova.

Proiectul nr. 309/2017/M3 ”Suport pentru administrația Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020 în domeniul politicii urbane și dezvoltării zonelor urbane” a fost implementat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova (MADRM) în parteneriat cu Ministerul Fondurilor pentru Dezvoltare și Politică Regională al Republicii Polonia (MFDPR) și Solidarity Fund PL în Moldova.

Scopul principal al procesului a fost de a crea **un sistem complex și durabil privind revitalizarea urbană la toate nivelele: național (cadrul de reglementare și metodologic), regional (implicarea Agențiilor de Dezvoltare Regională) și local (elaborarea și implementarea Programelor de Revitalizarea Urbană)**.

Direcțiile principale de colaborare și intervenție:

- crearea **cadrelor de reglementare** pentru implementarea revitalizării urbane ca parte a politicii de dezvoltare urbană a țării;
- implementarea **proiectelor pilot de revitalizare** în orașele selectate din Moldova;
- asistență în dezvoltarea participativă a **programelor de revitalizare urbană** în orașele selectate din Moldova;
- sprijin în **demararea implementării programelor de revitalizare urbană** (inclusiv proiecte finanțate);
- consolidarea capacităților și dezvoltarea modelului de revitalizare urbană în Moldova, inclusiv **metodologia locală** și crearea **rețelei naționale** a părților interesate la nivel local, regional și central.

În rezultatul colaborării active dintre partenerii de la nivel central (MADRM), regional (Agențiile de Dezvoltare Regională), local (15 orașe și municipii) și partenerii din Polonia, s-a reușit dezvoltarea în mod participativ a **metodologiei de revitalizare urbană** adaptată la contextul local, în baza căreia a fost elaborat cadrul de **reglementare național**. Prin pilotarea, în paralel, a proiectelor de revitalizare urbană în orașele și municipiile din Republica Moldova s-a demonstrat **eficiența abordării de revitalizare ca instrument al politicii de dezvoltare urbană**.

Revitalizarea urbană în Republica Moldova

Conform documentului „**Linii directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova**”¹, revitalizarea urbană reprezintă „un proces de eliminare dintr-o stare de criză a **zonelor urbane degradate**, desfășurat în mod **complex**, prin acțiunile **integrate teritorial** și desfășurate de către administrațiile locale prin **parteneriate locale**, regionale, naționale eficiente în baza unui **program de revitalizare**”. Revitalizarea urbană vizează zonele urbane defavorizate, printr-un efort de cooperare între municipalități, societatea civilă și alți actori locali (de ex. sectorul afacerilor etc.) și, mai presus de toate cu locuitorii, **pentru îmbunătățirea condițiilor de trai**, creșterea **calității mediului** și a **climatului social** și pentru consolidarea **economiei locale**. Identificarea zonei de revitalizare se bazează pe analiza tuturor zonelor orașului din perspectiva indicatorilor obiectivi.

Trei piloni ai procesului de revitalizare urbană:

- **zona de revitalizare** – o parte selectată a orașului, aflată în criză și în care orașul planifică un set de intervenții pentru sporirea calității vieții;
- **Programul de Revitalizare Urbană** – un document elaborat în comun - de autoritățile orașului, locuitori și alte părți interesate locale, care descrie o viziune comună, direcții de dezvoltare, activități și investiții specifice, care vizează reanimarea zonei de revitalizare;
- **activități integrate** – implicarea locuitorilor și partenerilor locali în intervenții inovatoare și creative în zona de revitalizare pentru soluționarea provocărilor locale.

¹ Linii Directoare, mai 2018, [www.madrm.gov.md](http://www.madrm.gov.md/sites/default/files/Linii%20directoare%20privind%20revitalizarea%20urban%C4%83%20C3%AEen%20Republica%20Moldova.docx)
<http://www.madrm.gov.md/sites/default/files/Linii%20directoare%20privind%20revitalizarea%20urban%C4%83%20C3%AEen%20Republica%20Moldova.docx>

Principiile revitalizării urbane în Republica Moldova

Revitalizarea urbană este un proces complex, care este administrat de către autoritățile orașului bazat pe următoarele principii:

- **parteneriat** – de la bun început este necesar de creat un parteneriat funcțional cu toate părțile interesate și de a implica cetățenii în dialog și cooperare, întrucât ei sunt cei care cunosc cel mai bine problemele, nevoile și resursele locale. Este important de abordat membrii comunității locale nu ca beneficiari, dar ca coproprietari ai activităților implementate în procesul de revitalizare urbană. Procesul implică toate părțile interesate la nivel local, inclusiv sectorul de afaceri, organizațiile neguvernamentale, instituțiile publice etc.;
- **concentrarea activităților** – revitalizarea presupune concentrarea intervențiilor într-o parte concretă a orașului (așa-numita zonă de revitalizare), care pe baza unor analize fiabile și a unor decizii comune a fost selectată ca parte a orașului care necesită acțiuni prioritare;
- **finanțare mixtă a proiectelor de revitalizare** – nu există un oraș care să aibă fonduri suficiente pentru investiții și dezvoltare, de aceea este necesar de identificat constant diferite surse de finanțare pentru a asigura „mixul” necesar implementării procesului de revitalizare;
- **management eficient** – revitalizarea este un proces complex, de aceea este important de a crea mecanisme eficiente de management și reguli clare de cooperare și coordonare.

Cadrul de reglementare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova

În fiecare oraș, datorită aspectului unic al provocărilor de dezvoltare, revitalizarea arată diferit. În același timp, este important ca procesul să fie înțeles în egală măsură în întreaga țară. Anume din acest motiv **Liniile Directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova** au fost elaborate de către MADRM în colaborare cu MFDPR. Documentul a fost consultat pe scară largă în prima jumătate a anului 2018, în special cu orașele implicate. Acesta este primul document care reglementează revitalizarea în Moldova. Documentul a fost revizuit în 2019, în baza experienței orașelor participante în proces (proiecte pilot și elaborarea programelor de revitalizare urbană).

În 2019 a fost elaborat un **Ghid** pentru orașe și părți interesate. Documentul indică modul de planificare și implementare a acestui proces multianual. Manualul include metodologia elaborată participativ în perioada 2018 - 2019 de către 16 orașe din Republica Moldova. Ghidul practic descrie pas cu pas logica procesului de revitalizare urbană, oferind, de asemenea, exemple reale pentru inspirație din Polonia și Republica Moldova.

Metodologia de elaborare și implementare a Programelor de Revitalizare Urbană în Republica Moldova

Metodologia de elaborare și implementare a Programelor de Revitalizare Urbană a fost elaborată pe baza experienței din teritoriu (orașele participante în proces), prin dialog interactiv și constant **dintre toate nivelele** sistemului.

Metodologia cuprinde următoarele etape:

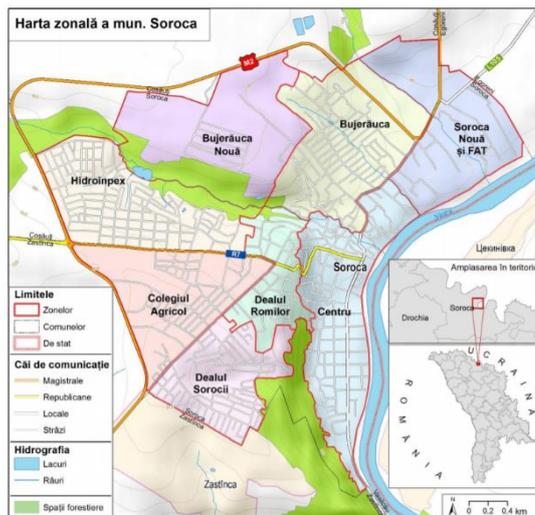
1. Etapa de inițiere a procesului la nivel local

- 1) Recunoașterea de către administrația publică locală a **Revitalizării Urbane drept prioritate de dezvoltare urbană** în oraș.

- 2) **Desemnarea persoanei responsabile de revitalizarea urbană** la nivelul orașului – prin dispoziția primarului, ulterior confirmat prin decizia Consiliului Local. Această persoană este coordonatorul procesului de revitalizare urbană la nivelul orașului.
- 3) Crearea **Comitetului de Coordonare**, care este condus de Persoana responsabilă de revitalizarea urbană, și se compune din 2-3 (sau mai mulți) specialiști din primărie, care vor oferi sprijin în procesul de pregătire și implementare a programului. Comitetul se creează prin decizia primarului.

II. Etapa elaborării Programului de Revitalizare Urbană pentru o durată de 3 - 5 ani

- 4) **Delimitarea și diagnoza zonelor orașului.** În baza Planului Urbanistic General sau a altor documente locale relevante / date transparente, teritoriul orașului se împarte în unități (zone / cartiere) comparabile după numărul locuitorilor și suprafeței.

- 5) **Determinarea zonelor degradate și identificarea zonei de revitalizare.** Toate zonele orașului sunt analizate cantitativ în baza a 5 tipuri de indicatori (sociali – sunt cei mai importanți; economici; de mediu; spațial-funcționali și tehnici). Ca urmare a indicatorilor calculați în baza datelor din surse transparente și clare, raportați la 100 / 1000 locuitori, sunt identificate zonele degradate (unde intensitatea fenomenelor negative este mare) în raport/comparație cu media pe oraș. Ponderea cea mai mare aparține fenomenelor sociale negative, însoțite de alte fenomene (de mediu, tehnice etc.). Pentru a înțelege în realitate manifestarea fenomenelor negative indicate de rezultatele analizei cantitative, echipa locală organizează vizite de observare în zonele degradate. În urma analizei datelor și a fenomenelor observate în teren, se ia decizia strategică privind zona de revitalizare. Zona de revitalizare nu poate fi mai mare decât 20% din suprafața orașului și locuit nu mai mult de 30% din populația orașului.

- 6) **Analiza aprofundată a zonei de revitalizare** reprezintă un diagnostic detaliat a zonei de revitalizare cu accent pe fenomenele sociale, însoțite de alte crize (economice, de mediu, spațial-funcționat, tehnice etc.). Analiza aprofundată se realizează cu suportul Comisiei Consultative. **Comisia Consultativă** este o echipă de reprezentanți (7 – 15 persoane) ai diferitor părți interesate, în special locuitorii zonei de revitalizate, dar și reprezentanți ai sectorului de afaceri, sectorului civil, parteneri etc., implicată activ în procesul de consultări, discutarea propunerilor etc. Comisia Consultativă se creează în urma vizitelor de observare în zona de revitalizare, atunci când echipa locală identifică liderii locali, observă resursele locale specifice etc. Ședințele Comisiei Consultative (aprox. 3 - 5) sunt publice, interactive și participative. Informațiile analizate în cadrul întrunirilor de lucru ale Comisiei Consultative, bazate pe logica probleme – necesități – potențial (resurse) reprezintă parte a analizei aprofundate a zonei de revitalizare. Astfel, programul devine un document bazat pe realitatea din zona de

revitalizare, întrucât locuitorii acesteia și celelalte părți interesate cunosc cel mai bine problemele concrete și sunt în măsură și în drept să planifice potențiale soluții, la implementarea cărora se vor implica ulterior.

- 7) **Formularea viziunii, scopului și obiectivelor revitalizării urbane** în cadrul întrunirilor Comisiei Consultative (aprox. 1 – 2) în mod participativ și transparent. Viziunea este una comună, în principal a locuitorilor zonei și a altor părți interesate. Obiectivele se stabilesc în baza necesităților de revitalizare identificate pentru eliminarea sau limitarea fenomenelor negative.
- 8) **Elaborarea portofoliului de proiecte**, care reprezintă o listă de idei de proiecte – soluții pentru problemele identificate în zona de revitalizare. Proiectele implică mai mulți parteneri și diverse surse de finanțare și sunt orientate spre realizarea obiectivelor programului de revitalizare.
- 9) **Planificarea cadrului financiar** al Programului de Revitalizare Urbană reprezintă planificarea financiară a acțiunilor de revitalizare. De asemenea, se identifică surse diverse de finanțare (buget local, contribuții, fonduri naționale, donatori etc.).
- 10) **Stabilirea procesului de implementarea și managementului** Programului de Revitalizare Urbană presupune crearea cadrului instituțional de implementare a proiectelor de revitalizare și a structurilor de management.
- 11) **Planificarea monitorizării și evaluării** vizează pe de o parte, implementarea programului de revitalizare – monitorizarea atingerii obiectivelor programului, și pe de altă parte - măsurarea progresului în implementarea proiectelor prevăzute în program.

III. Etapa de implementare a Programului de Revitalizare Urbană

- 12) **Implementarea proiectelor de revitalizare urbană**, inclusiv prin parteneriate locale durabile și implicarea locuitorilor.
- 13) **Asigurarea finanțării activităților de revitalizare urbană** prin atragerea surselor diverse de finanțare.
- 14) **Monitorizarea procesului de implementare** în baza indicatorilor stabiliți în program.
- 15) **Evaluarea implementării** Programului de Revitalizare Urbană.

Program și Proiect de Revitalizare Urbană

În scopul de a revitaliza în mod constant orașul, autoritățile locale, în cooperare cu părțile interesate locale (în special rezidenții), elaborează un **Program de Revitalizare Urbană**, care include un portofoliu de proiecte.

Un proiect de revitalizare este orice proiect implementat în zona de revitalizare (indicat în programul de revitalizare) pentru a răspunde nevoilor reale ale locuitorilor și pentru a atinge obiectivele de revitalizare.

Proiectul de revitalizare poate fi integrat (multisectorial) sau sectorial (tematic). Este esențial ca proiectele de revitalizare să constituie împreună un portofoliu de activități diverse, iar toate împreună să ofere posibilitatea unei îmbunătățiri vizibile și de durată a stării unei anumite părți a orașului. Locuitorii sunt implicați activ în planificarea proiectelor, proiectarea, implementarea și monitorizarea proceselor.

Rezultate

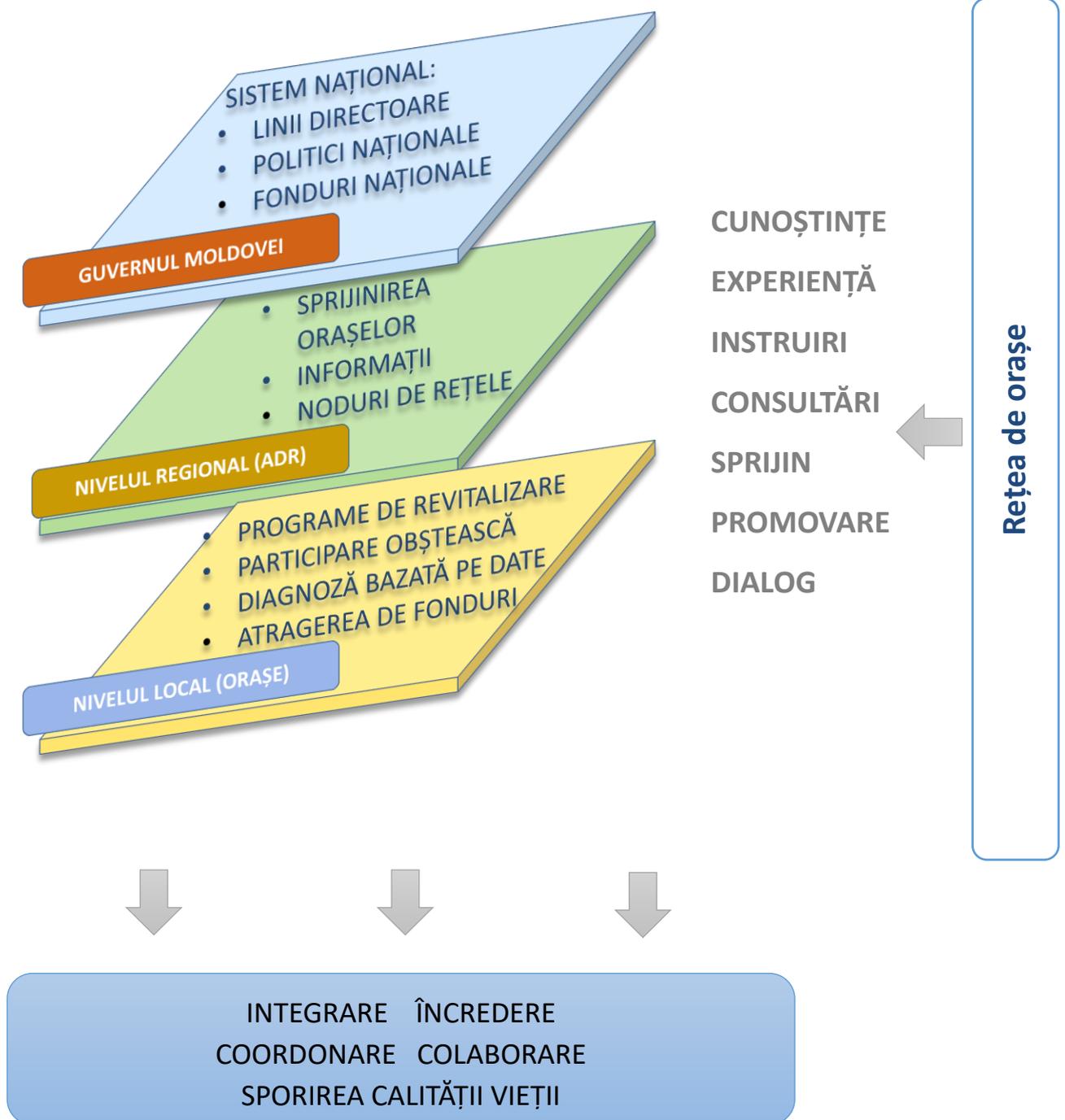
În perioada 2017 – 2019 au fost obținute următoarele rezultate:

Efect	Rezultate
Cadrul de reglementare la nivel național	Linii Directoare (actualizate în baza experienței locale) Ghid metodologic (elaborat participativ cu orașele implicate)
Cadrul de reglementare la nivel local	15 Programe de Revitalizare Urbană
Experiența de implementare a abordării de revitalizare urbană la nivel local	14 proiecte integrate (intervenții de infrastructură și măsuri sociale): 2 școli renovate 4 grădinițe renovate 3 parcuri amenajate 1 stadion reamenajat 5 terenuri de joacă 3 spații publice amenajate 3 parcări amenajate 3 platforme de gunoi construite 4 zone publice multifuncționale aprox. 30 000 beneficiari direcți
Îmbunătățirea competențelor și capacităților instituționale la nivel central, regional și local	15 procese de dezvoltare urbană conduse de echipe locale 15 sesiuni avansate de instruire în Republica Moldova 1 vizită de studiu în Polonia 2 ediții de stagii în Polonia 200 participanți din Republica Moldova instruiți
Împuternicirea comunităților locale și dezvoltarea democrației locale	200 membri ai Comisiilor Consultative în 15 orașe și municipii 14 proiecte de dezvoltare locale implementate prin consultări active și regulate cu locuitorii 12 facilitatori comunitari 15 documente de planificare strategică la nivel local (Programe de Revitalizare Urbană) elaborate cu implicarea directă a cetățenilor și părților interesate 150 ședințe ale comunităților locale privind identificarea resurselor și planificarea soluțiilor pentru problemele locale
Resurse	Investiții
Buget total proces 2017 - 2019	cca. 420.000 Euro pentru asistență tehnică
	cca. 590.000 Euro granturi pentru proiecte de revitalizare
Bugetul total pentru implementarea proiectelor de revitalizare urbană 2018 – 2019, 14 proiecte, 24 mln MDL, (cca. 1 230 000 Euro)	47% - sursele Polish aid și alți donatori
	53% - bugetele locale (contribuția orașelor)

Experiența anilor 2017 – 2019 are drept efect transpunerea abordării de revitalizare urbană într-un instrument complex care vine în sprijinul implementării dezvoltării urbane în Republica Moldova.

În continuare (2020 – 2021), MADRM și partenerii de dezvoltare, vor elabora Programul de stat privind dezvoltarea urbană și va lansa Fondul național pentru susținerea dezvoltării urbane durabile, iar Revitalizarea Urbană reprezintă una dintre cele 4 direcții de bază ale politicii naționale de dezvoltare urbană.

Sistemul Revitalizării Urbane în Republica Moldova

Revitalizarea Urbană în Republica Moldova – proiect pilot 2018

Ocnița

Proiect: Revitalizarea cartierului Lubileinîi din or. Ocnița

Parteneri: Primăria orașului Ocnița, Asociația Obștească PARADIS

Budgetul Total:	1 416 160 MDL
Finanțare FGM	440 000 MDL
Finanțare APL	140 900 MDL
Finanțare GEF	835 260 MDL

Perioada de implementare: 01 mai 2018 – 30 iunie 2019

Obiectivul general: Proiectul are ca scop îmbunătățirea condițiilor de trai a locuitorilor și sporirea atractivității zonei cartierului Lubileinîi din or. Ocnița, prin renovarea și modernizarea spațiilor publice de utilizare intensă, cu implicarea locuitorilor din zonă în cooperare cu primăria și societatea civilă.

Beneficiari direcți: Peste 500 de locuitori ai cartierului Lubileinîi.

Sumarul proiectului: Proiectul din Ocnița a fost un proiect integrat, cofinanțat de 3 instituții: Solidarity Fund PL în Moldova, Primăria or. Ocnița și Facilitatea Globală de Mediu (GEF). Scopul proiectului a fost renovarea și modernizarea zonei de agrement a cartierului Lubileinîi cu implicarea activă a voluntarilor și a locatarilor în activități comunitare. În cadrul proiectului, a fost organizat un eveniment de lansare a proiectului și consultări publice cu societatea civilă privitor la activitățile din cadrul proiectului. De asemenea, parcul aferent blocurilor de locuit a fost renovat și amenajat. A fost construit un teren de fitness în aer liber, amenajate 3 gunoști și dotate cu containere. Totodată, a fost înverzită zona prin plantarea unui teren larg cu arbori și decorarea zonei prin plantarea plantelor decorative. Au fost implementate 9 micro-proiecte comunitare selectate în cadrul concursului organizat la nivel de zonă.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- Renovarea, construcția trotuarelor – 215 m² acoperire de beton din care 95 m² trotuar nou
- Trepte de acces – 66 m
- Bordură nouă instalată – 488 m
- Instalarea echipamentului nou de fitness, joc și mobilier urban – 10 unități
- Reconstrucția a 3 platforme de colectare a deșeurilor cu capacitatea de 7 tomberoane – 90 m²
- Plantarea 5 hectare de pădure
- Amenajarea a 0.4 hectare de plajă
- Plantarea 290 de arbori decorativi și 800 de flori

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- 40 de voluntari AO PARDIS implicați în activitățile proiectului
- 43 de locuitori activ implicați în activitățile de amenajare a blocurilor de locuit și a terenurilor aferente scuarului
- Activități comunitare (ședințe cu locuitorii, discutarea regulamentului de concurs de mini granturi etc.)
- Eveniment de lansare a proiectului și dezbateri publice organizate și desfășurate
- Un concurs de mini granturi organizat de și pentru locuitorii blocurilor aferente parcului
- 9 micro-proiecte comunitare implementate cu succes
- 5 activități de educație ecologică, la care au participat peste 150 de persoane

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (mai 2018)

După (noiembrie 2018)

Înainte (mai 2018)

După (noiembrie 2018)

Înainte (mai 2018)

După (noiembrie 2018)

Întruniri comunitare (iunie 2018)

Activități comunitare (septembrie 2018)

Consultări comunitare (iunie 2018)

Activități comunitare (noiembrie 2018)

Discuții cu locuitorii (iulie 2018)

Repararea acoperișului blocului de locuit cu implicarea locuitorilor (mai 2018)

Revitalizarea Urbană în Republica Moldova – proiect pilot 2018

Comrat

Proiect: Un set de măsuri pentru revitalizarea proprietății publice a grădiniței nr. 6 din Comrat

Parteneri: Primăria Municipiului Comrat, Asociația regională a mamelor cu mulți copii și a femeilor-întreprinzători din Găgăuzia "VESTA"

Budgetul Total:	1 550 032,95 MDL
Finanțare FGM	700 000,00 MDL
Finanțare APL	850 032,95 MDL

Perioada de implementare: 1 mai - 30 noiembrie 2018

Obiectivul general: La Comrat, prin acest proiect s-a planificat stimularea participării active a societății civile în procesul de luare a deciziilor în spiritul democrației directe, și implicarea în implementarea inițiativelor comunitare în parteneriat cu autoritățile locale, pentru revitalizarea infrastructurii publice.

Beneficiari direcți: 250 copii ai Grădiniței nr. 6 inclusiv colectivul, 15 voluntari ai AO VESTA

Sumarul proiectului: Proiectul din Comrat a fost un proiect implementat cu succes, finanțat de Solidarity Fund PL în Moldova în parteneriat cu Primăria mun. Comrat. Scopul proiectului a fost reconstrucția acoperișului edificiului și a terenurilor aferente Grădiniței nr. 6 din Comrat, dar și întreprinderea unui șir de măsuri de stimulare a societății civile de a participa în procesul de luare a deciziilor și implicarea în implementarea inițiativelor comunitare. În cadrul proiectului, au fost efectuate lucrări de înlocuire cu țiglă metalică a acoperișului și termoizolarea clădirii grădiniței. De asemenea, au fost organizate 2 întâlniri ale grupului de voluntari și a implementatorilor de proiect cu implicarea experților din primărie, ecologilor, reprezentanților Solidarity Fund PL în Moldova. Ca urmare a acestor întâlniri au fost elaborate traseele ecologice și au fost recepționate recomandări din partea arhitectului orașului, specialiștii Inspectoratului Teritorial Ecologic și voluntari. Activitățile au fost realizate prin consultarea copiilor și a părinților în cadrul unui concurs de desen privind amenajarea grădiniței.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- Reconstrucția acoperișului – 879 m² de țiglă
- Borduri instalate – 110 m
- Termoizolarea clădirii – 496 m²
- Construcția cărării ecologice cu scop educativ și curativ în valoare de 108 000 MDL
- Înlocuirea corpurilor de iluminat – 6 unități
- Instalarea ușilor noi – 2 unități

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- Desfășurarea unui concurs civic de idei de proiecte în rândul copiilor și părinților grădiniței nr. 6
- Organizarea unei expoziții a desenelor din cadrul concursului, în incinta sediului A.O. VESTA
- Organizarea unei lecții deschise cu subiectul "Țara Verde", cu participarea voluntarilor și a reprezentanților Inspecției Ecologice de Stat
- A fost creat un grup de lucru pentru dezvoltarea traseului ecologic

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (mai 2018)

După (noiembrie 2018)

Înainte (mai 2018)

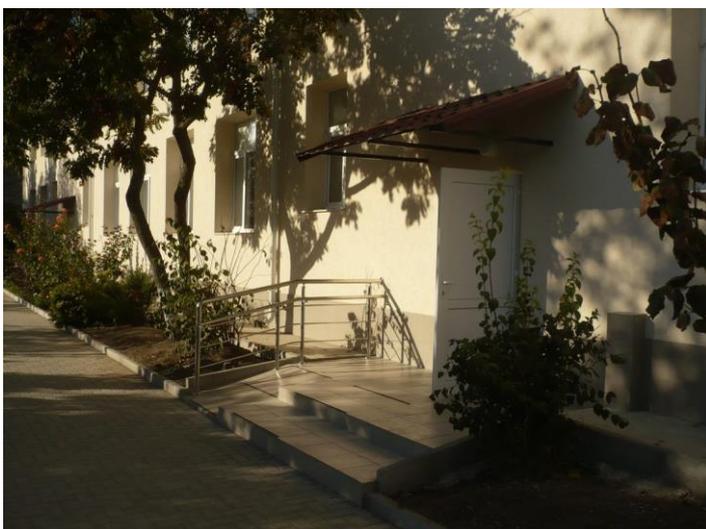
După (noiembrie 2018)

Înainte (mai 2018)

După (noiembrie 2018)

Înainte (mai 2018)

După (noiembrie 2018)

Concurs civic de idei de proiecte (iulie 2018)

Cărarea ecologică (noiembrie 2018)

Ședința grupului de lucru (iulie 2018)

Cărarea ecologică (noiembrie 2018)

Revitalizarea Urbană în Republica Moldova – proiect pilot 2018

Cimișlia

Proiect: Creșterea gradului de confort a populației prin promovarea toleranței și incluziunii sociale

Parteneri: Primăria orașului Cimișlia, A. O. "Agenția de Democrație Locală din Moldova", A.O. "Alături de ei", SC "Bonident" SRL

Bugetul Total:	1 696 620 MDL
Finanțare FGM	490 000 MDL
Finanțare APL	1 206 620 MDL

Perioada de implementare: 1 mai - 30 noiembrie 2018

Obiectivul general: Proiectul din orașul Cimișlia, urmărește scopul de a promova toleranța și incluziunea socială în rândul copiilor și locuitorilor orașului prin practicarea activităților sociale în parcul orașenesc, și terenul sportiv.

Beneficiari direcți: 20 de persoane cu dizabilități și 20 de copii, inclusiv din familii social vulnerabile, 200 participanți la activitatea cultural-artistică

Sumarul proiectului: Proiectul din Cimișlia este un proiect cu impact substanțial, finanțat din sursele Solidarity Fund PL în Moldova și Primăria or. Cimișlia. Scopul de bază al proiectului este îmbunătățirea climatului social în zona centrală a orașului prin reabilitarea parcului "Suarului copilăriei" și mai ales prin organizarea activităților sociale pe teritoriul parcului. În cadrul proiectului a fost organizat un eveniment de lansare a proiectului cu implicarea a 24 de participanți din diverse domenii, după care pentru o perioadă de două luni, 2 animatori sociali, au organizat diverse activități cultural-artistice cu implicarea copiilor și adolescenților, scopul cărora a fost de a îmbunătăți interacțiunea socială și transformarea parcului într-un spațiu public viu. Au fost organizate activități de salubritate a parcului și plantarea arborilor. De asemenea, s-au executat lucrările de construcție a terenului multifuncțional.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- Teren multifuncțional de fotbal și tenis de câmp – 1305 m²
- Trotuar pavat – 179 m²
- Tribune – 53 m²

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- 100 de copaci plantați;
- acțiune de salubritate organizată, 30 de voluntari implicați;
- piesă de teatru organizată, 200 de spectatori;
- activitate extrașcolară săptămânală organizată, 99 de copii și adolescenți implicați.

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (octombrie 2018)

După (noiembrie 2019)

Înainte (octombrie 2018)

După (noiembrie 2019)

Înainte (octombrie 2018)

După (martie 2019)

Întrunire comunitară (iunie 2018)

Activități educaționale (iunie 2018)

Consultări comunitare (septembrie 2018)

Activități educaționale (august 2018)

Întruniri comunitare (octombrie 2018)

Întruniri comunitare (septembrie 2018)

Revitalizarea Urbană în Republica Moldova – proiect pilot 2018

Ungheni

Proiect: *Implicarea civică pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în municipiul Ungheni*

Parteneri: Primăria Municipiului Ungheni, Centrul Regional de Dezvoltare Durabilă

Budgetul Total:	3 355 007,36 MDL
Finanțare FGM	839 454,00 MDL
Finanțare APL	1 685 871,92 MDL
Finanțare GEF	829 681,44 MDL

Perioada de implementare: 1 mai 2018 - 31 mai 2019

Obiectivul general: Îmbunătățirea infrastructurii și condițiilor de trai, odihnă și agrement pentru locatarii a patru blocuri multietajate din cartierele Centru și Tineretului ale orașului Ungheni prin utilizarea resurselor regenerabile și implicarea civică a locuitorilor.

Beneficiari direcți: Peste 1360 de locuitori ai 4 blocuri multietajate din cartierele Centru și Tineretului.

Sumarul proiectului: Proiectul din Ungheni a fost un proiect integrat, cofinanțat de 3 instituții: Solidarity Fund PL în Moldova, Primăria mun. Ungheni și Facilitatea Globală de Mediu (GEF). Scopul proiectului a fost revitalizarea curții a 4 blocuri multietajate cu implicarea activă a locatarilor în activități comunitare și crearea asociației de locatari, care urmează să preia în administrare curtea renovată și bunurile instalate. În cadrul proiectului, au fost chestionați și consultați 200 de locuitori ai 4 blocuri, s-a inițiat procedura de creare și înregistrare a asociației de locatari "Casa Modernă", au fost organizate activități comunitare printre care amenajarea bradului de crăciun de către locatari. De asemenea, au fost reconstruite căile de acces către curțile blocurilor. A fost construită o parcare, trotuare noi, un teren de fitness și de joacă, au fost amenajate spații verzi. Au fost instalate și amenajate stația fotovoltaică, 50 de piloni cu corpuri de iluminat, mobilier urban și amenajarea spațiilor verzi.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- Spații verzi, teren de joacă și fitness – 274 m² cu 9 unități de echipament
- Trotuare pavate – 416 m²
- Bordură instalată – 659 m
- Drum de acces - 1198,7 m²
- Parcări - 2260,8 m
- Piloni și corpuri de iluminat - 50 unități
- Stație fotovoltaică – 1 unitate
- Mobilier urban – 14 bănci și 14 coșuri de gunoi
- Plantarea arborilor și arbuștilor decorativi

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- Chestionarea și consultarea peste 200 locuitori din zonă
- Inițierea procesului de creare a asociației de locatari
- Activități comunitare
- Ședințe regulate ale locatarilor și implicarea GLI din zonă
- Implicarea aproximativ a 400 de locuitori din zonă în procesul de revitalizare

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (martie 2018)

După (noiembrie 2018)

Înainte (martie 2018)

După (noiembrie 2018)

Înainte (mai 2018)

După (noiembrie 2018)

Întruniri comunitare (aprilie 2018)

Consultări cu locuitorii (octombrie 2018)

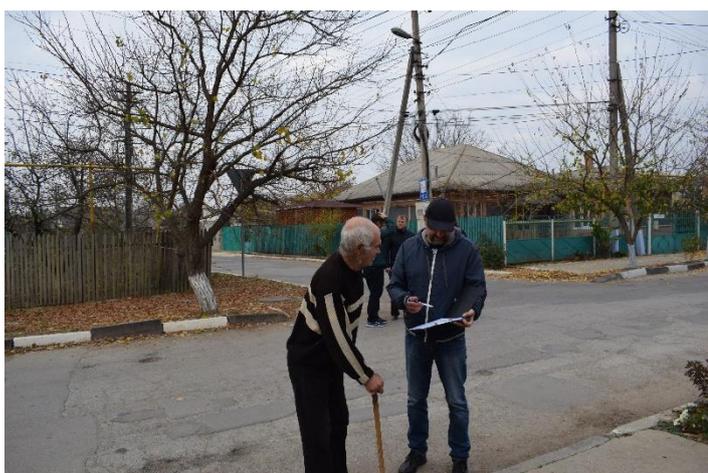
Vizite în teren (iulie 2018)

Activități comunitare (august 2018)

Chestionarea cetățenilor (septembrie 2018)

Întrunirea părților interesate privind revitalizarea urbană (noiembrie 2018)

Revitalizarea Urbană în Republica Moldova – proiect pilot 2018

Bălți

Proiect: Crearea unui spațiu de interacțiune comunitară în Gimnaziul „Al. I. Cuza” din mun. Bălți

Parteneri: Primăria mun. Bălți, A. O. „Tinerii pentru Dreptul la Viață”

Budgetul Total:	1 689 943 MDL
Finanțare FGM	660 000 MDL
Finanțare APL	200 000 MDL
Finanțare GEF	829 943 MDL

Perioada de implementare: 1 mai 2018 - 31 august 2019

Obiectivul general: Proiectul din Bălți, urmărește scopul de a crea un spațiu de interacțiune comunitară în Gimnaziul „Al. I. Cuza” din mun. Bălți, în vederea revitalizării zonei urbane degradate, prin asigurarea accesului la servicii educaționale de calitate în spirit civic pentru copiii și adulții din zonă.

Beneficiari direcți: 396 elevi ai Gimnaziului și 150 familii din zona degradată

Sumarul proiectului: Proiectul din Bălți a fost un proiect integrat, cofinanțat de 3 instituții: Solidarity Fund PL în Moldova, Primăria mun. Bălți și Facilitatea Globală de Mediu (GEF). Scopul proiectului a fost întreprinderea unor măsuri de revitalizare a unui spațiu comunitar în incinta Gimnaziului „Al. I. Cuza”. Au fost efectuate lucrări de reparație capitală a grupurilor sanitare, ceea ce a îmbunătățit capacitățile funcționale și mai ales condițiile ingienico-sanitare ale gimnaziului. A fost asigurat accesul persoanelor cu mobilitate redusă, ceea ce contribuie la integrarea acestora în viața socială a comunității școlare. A fost procurat echipament de sonorizare, care contribuie la promovarea imaginii proiectului și asigură continuitatea acțiunilor în spațiul de interacțiune comunitară. De asemenea, a fost amenajată o seră pentru practicarea activităților de educație ecologică și instalarea mobilierului urban pe teritoriul gimnaziului pentru a facilita interacțiunea comunitară. O activitate importantă a fost crearea grupului local de inițiativă, care asigură un proces continuu de informare, consultare și inițiere a activităților civice în zonă.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- Reparația capitală a unui grup sanitar – înlocuirea ferestrelor 3 unități; înlocuirea ușilor 10 bucăți; lucrări la pardoseală și finisare 38 m². Instalarea echipamentului nou (9 lavoare, 11 robinete, 6 vase de closet, 3 pisoare);
- Reparația holului – 15 m² lucrări la pardoseală și finisare;
- Reparație debara – 6 m² lucrări la pardoseală și finisare;
- Construcția căii de acces pentru persoane cu mobilitate redusă;
- Renovarea terenului sportiv și terenul aferent gimnaziului – 950 m² acoperire de asfalt;
- Renovarea și plantarea gazonului pentru terenul de fotbal și baschet – 3000 m²;
- Renovarea panourilor și coșurilor de baschet;
- Instalarea porților noi de fotbal;
- Instalarea unei porți noi de acces;
- Amenajarea unei parcări;
- Renovarea unei încăperi și amenajarea unei sere în incinta gimnaziului;
- Instalarea mobilierului stradal, 27 bănci și 9 coșuri de gunoi;
- Dotarea gimnaziului cu 32 de coșuri pentru colectarea deșeurilor.

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- A fost creat Grupul local de inițiativă constituit din 18 persoane;
- Au fost desfășurate 2 seminare tematice de dezvoltare a capacităților Grupului local de inițiativă;
- Au fost chestionați 145 elevi și 204 părinți ai elevilor din gimnaziul din zonă, cu privire la nevoile de revitalizare a zonei;
- Au fost instruiți 8 tineri voluntari în cadrul unui seminar;
- A fost elaborat Regulamentul concursului inițiativelor comunitare de revitalizare urbană la nivel local.

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (martie 2018)

După (noiembrie 2018)

Înainte (septembrie 2018)

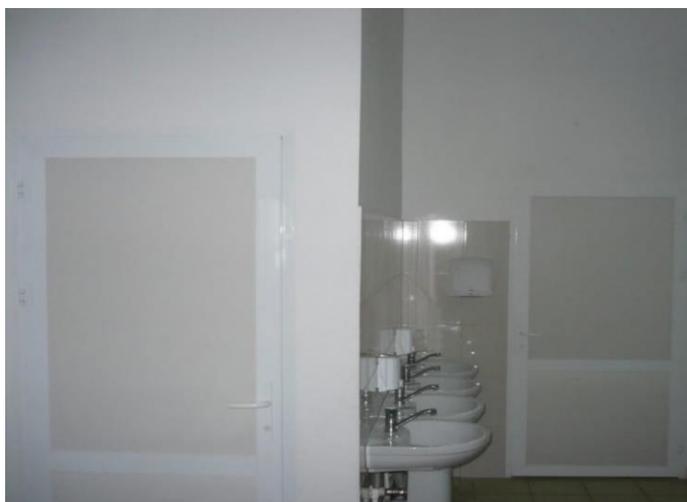
După (octombrie 2019)

Înainte (martie 2018)

După (noiembrie 2018)

Consultări comunitare (iunie 2018)

Ședința grupului de inițiativă (octombrie 2018)

Întrunirea părților interesate din zona de revitalizare (octombrie 2018)

Ședința grupului de inițiativă (noiembrie 2018)

Întrunire comunitară (iunie 2018)

Prezentarea ideilor comunității locale în cadrul concursului (iunie 2018)

Revitalizarea Urbană în Republica Moldova – proiect pilot 2018

Edineț

Proiect: *Importanța Grădinii Publice Vasile Alecsandri pentru municipiul Edineț în contextul schimbării climatice*

Parteneri: Primăria mun. Edineț, Asociația Raională de Educare a Adulților „Prutul de Sus” – AREAP

Budgetul Total:	1 300 000 MDL
Finanțare FGM	800 000 MDL
Finanțare APL	500 000 MDL

Perioada de implementare: 01 mai 2018 – 30 mai 2019

Obiectivul general: Scopul proiectului este îmbunătățirea vieții populației din mun. Edineț prin modernizarea, revitalizarea și conservarea peisajului terestru din Grădina Publică V. Alecsandri, cu implicarea societății civile.

Beneficiari direcți: 10.000 cetățeni, 25 Membrii AO AREAP, 150 persoane cu dizabilități, 250 de copii de la grădinițele Nr. 3 și Nr. 4

Sumarul proiectului: Proiectul din Edineț a fost cofinanțat de Primăria mun. Edineț și Solidarity Fund PL în Moldova. Scopul proiectului a fost renovarea și modernizarea peisajului terestru din Grădina Publică V. Alecsandri, cu implicarea societății civile. În cadrul proiectului, voluntarii AREAP împreună cu echipa primăriei au efectuat activități de chestionare a 78 de persoane, privind amenajarea parcului. Au fost efectuate lucrări de curățire și înverzire, amenajare a zonei degradate pe o suprafață de 3000 m², pavarea a 1000 m² trotuare, iluminarea cu felinare LED, dotarea cu echipament a unei zone de agrement sportiv și extra sportiv „Orășelul Generațiilor” în zona degradată din Grădina Publică „V. Alecsandri”, renovarea estradei pentru activități culturale în aer liber, un șir de activități de dezvoltare a spiritului civic.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- Renovarea, construcția trotuarelor – 804 m² pavaj
- Reconstrucția estradei de dans – 249 m² asfaltarea suprafeței
- Bordură nouă – 620 m
- Piloni și corpuri de iluminat stradal – 18 unități
- Echipament de joacă și fitness – 23 unități
- Mobilier stradal – 11 bănci
- Urne de gunoi – 6 unități
- Mese cu table de șah – 5 unități

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- Sondaj de opinie privind amenajarea parcului
- Consultări publice privind selectarea echipamentului de dotare a parcului
- Colectarea fondurilor de la cetățeni pentru lucrările de amenajare a parcului
- Activități de informare a locuitorilor privind activitățile de amenajare a parcului

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (octombrie 2018)

După (mai 2019)

Înainte (octombrie 2018)

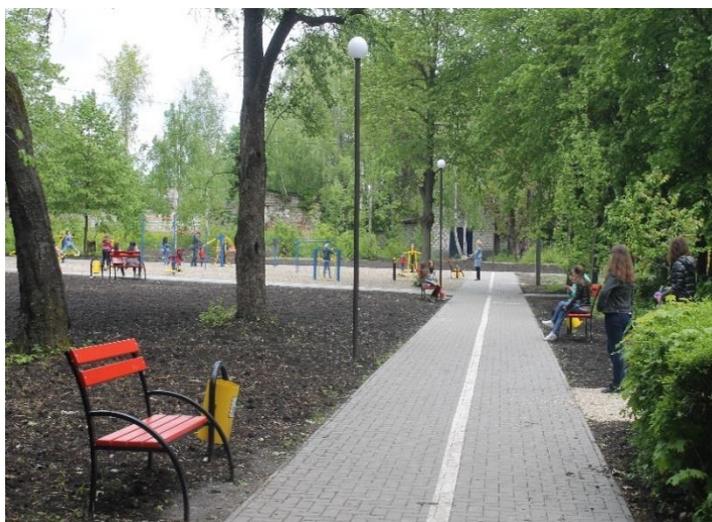
După (mai 2019)

Înainte (octombrie 2018)

După (mai 2019)

Consultări publice (iunie 2018)

Activități de informare (octombrie 2018)

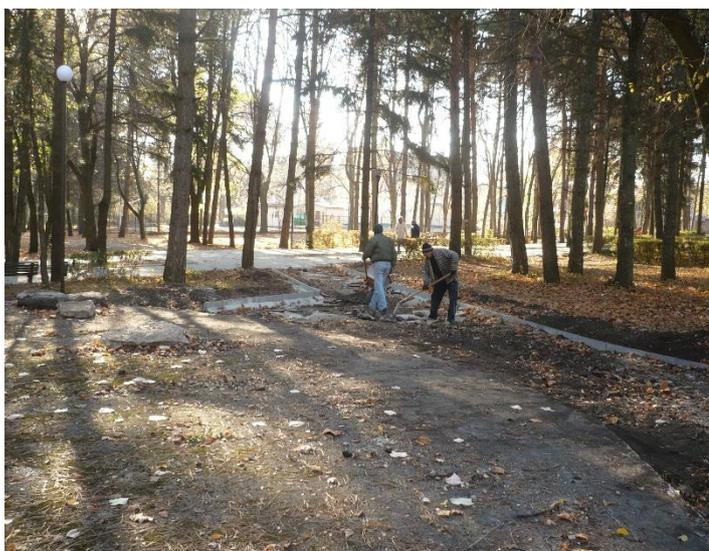
Întruniri comunitare (iulie 2018)

Discuții cu locuitorii (iulie 2018)

Înainte (octombrie 2018)

După (mai 2019)

Implementarea Programelor de Revitalizare Urbană 2019

Soroca

Titlul Proiectului: *Implicarea civică în amenajarea spațiului public de la intersecția străzilor Vasile Stroiescu și Calea Bălțului în mun. Soroca*

Parteneri: Primăria mun. Soroca, A. O. „Centrul de Resurse pentru Tineret DACIA”

Budgetul Total:	747 063,64 MDL
Finanțare FGM	373 531,82 MDL
Finanțare APL	373 531,82 MDL

Perioada de implementare: 19 iunie 2019 – 30 noiembrie 2019

Obiectivul general: Prin activitățile proiectului s-a propus implicarea societății civile, în special a locuitorilor din zona de revitalizare „Dealul Romilor”, în amenajarea spațiului public de la intersecția străzilor Vasile Stroiescu și Calea Bălțului. Prin îmbunătățirea calității spațiului public se urmărește stimularea interacțiunii sociale, comunicării și îmbunătățirea condițiilor de agrement, inclusiv datorită intervențiilor de infrastructură și amenajarea, așa numitului mini scuar “Pitaciok” - care are o importanță specială pentru comunitatea romă din zonă.

Beneficiari direcți:

- Circa 4 000 locuitori ai zonei de revitalizare, inclusiv cetățeni de origine romă;
- 100 copii care frecventează grădinița nr. 7 „Calina” din zona de revitalizare.

Sumarul proiectului: Datorită implicării directe a locuitorilor din zonă, în activități de salubritate și amenajare a “Pitaciok”, utilizarea acestui spațiu va facilita interacțiunea comunitară, inclusiv dialogul dintre diferite etnii. În urma acțiunilor comune a fost instalat mobilier urban (bănci, foisor), iluminat stradal, stație de oprire a transportului public, trotuare pavate pentru pietoni etc. Prin activitățile de instruire privind regulile rutiere, a copiilor de la grădinița din zona de revitalizare, este sporită securitatea rutieră din zonă, dar și din întregul oraș.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- 564 m² căi de acces pavate;
- 1 foisor cu scaune și masă pentru odihnă;
- 5 bănci;
- 280 m borduri mici prefabricate din beton;
- 209 m borduri mari prefabricate din beton;
- 320 m² drum asfaltat;
- 145 m² gazon verde decor;
- iluminat stradal;
- 2 stații de oprire a transportului public (*urmează a fi instalate până în martie 2020*).

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

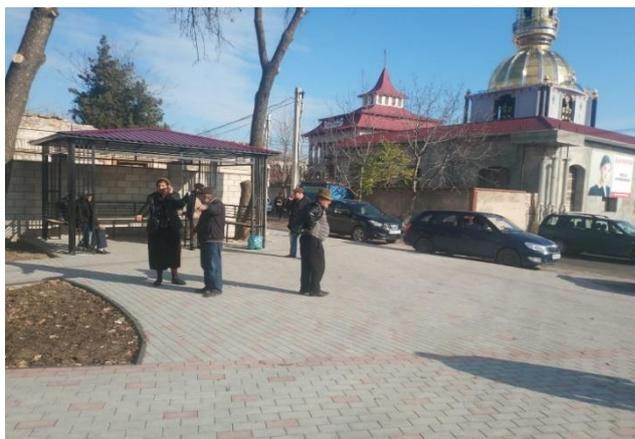
- 1 Grup local de inițiativă creat (constituit din membrii APL, membrii comisiei de recepție a lucrărilor finisate, invitați din partea antreprenorului și locuitori din zona de revitalizare);
- 50 de persoane inclusiv cetățeni de origine romă participanți la ședințele comunitare;
- 4 întruniri comunitare;
- 30 de copii din Grădinița nr. 7 „Calina” instruiți privind securitatea rutieră;
- 6 voluntari, inclusiv tineri de origine romă, au participat activ la semănarea gazonului verde;

Implementarea proiectului în imagini

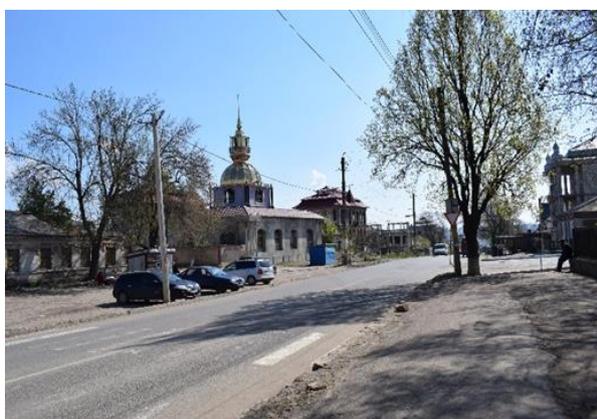
Înainte (aprilie 2019)

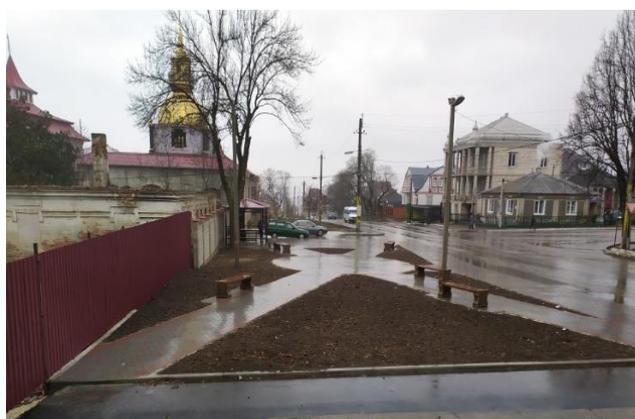
După (noiembrie 2019)

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Activități educaționale (septembrie 2019)

Activități educaționale (septembrie 2019)

Întruniri cu locuitorii (octombrie / iulie 2019)

Activități de salubritate cu implicarea locuitorilor (august 2019)

Consultări comunitare (iulie 2019)

Ședința cu locuitorii, în cadrul primăriei (iunie 2019)

Implementarea Programelor de Revitalizare Urbană 2019

Ialoveni

Proiect: Reanimarea culturală prin revitalizarea Școlii de arte și bibliotecii orășenești, fortificarea incluziunii sociale, asigurarea accesului la artă și cultură a persoanelor social vulnerabile și celor cu necesități speciale.

Parteneri: Primăria mun. Ialoveni, Școala de artă, SRL „NADARITM”, ONG „Perspective comunitare Ialoveni, Biblioteca Publică Orășenească „Petre Ștefănică” Ialoveni

Budgetul Total:	2 452 444,11 MDL
Finanțare FGM	699 990,00 MDL
Finanțare APL	1 752 454,11 MDL

Perioada de implementare: 2 mai 2019 – 30 decembrie 2019

Obiectivul general: Proiectul din Ialoveni urmărește scopul de asigurare a sectorului vechi al orașului Ialoveni (zona de revitalizare - Bozu) cu instituții publice sigure și spații de agrement amenajate și adaptate necesităților localnicilor de toate vârstele. Acțiunile propuse sunt destinate reabilitării zonei unde își are sediul Școala de arte și Biblioteca orășenească.

Beneficiari direcți:

- 350 copii și tineri care frecventează Școala de arte și biblioteca;
- 4 249 locuitori ai zonei de revitalizare;
- Vizitatorii și trecătorii (zona fiind amplasată lângă drum național).

Sumarul proiectului: În scopul implementării proiectului a fost creat un grup de inițiativă, care s-a implicat activ în procesul de achiziții, mobilizarea comunitară și coordonarea lucrărilor. Accentul a fost pus pe clădirea Școlii de arte, care este un edificiu cu istorie și reprezintă un centru cultural solicitat de către populația din întreaga regiune. Pentru îmbunătățirea condițiilor de studiu au fost realizate lucrări complexe de renovare a clădirii Școlii de arte. A fost amenajat terenul pentru parcare din fața Școlii, pentru a spori accesul. Echipa de voluntari a plantat 15 arbori decorativi de specia salcâm globular pentru înverzirea zonei. În această clădire a fost repartizat și spațiu pentru Asociația Veteranilor și pensionarilor, care se întrunesc în activități. La concertul organizat de Școala de Arte au participat circa 250 de locuitori ai orașului Ialoveni.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- 864 m² de acoperiș schimbat;
- 626 m² acoperiș termoizolat;
- 157,6 m² de geamuri și uși schimbate;
- 1648,5 m² fațadă termoizolată;
- A fost amenajat terenul pentru parcare din fața Școlii;
- 15 arbori decorativi plantați din specia salcâm globular pentru înverzirea zonei.

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- 1 grup de inițiativă creat (părinți, profesori, reprezentant APL, Președintele Asociației Băștinașilor din Ialoveni, Șeful cabinetului metodic, Directorul Bibliotecii Publice Orășenești);
- 1 concert organizat de Școala de Arte Ialoveni la care au participat circa 250 de locuitori ai orașului;
- 1 spot informativ privind revitalizarea urbană în Ialoveni difuzat în mediul online;
- A fost organizată ziua ușilor deschise conform genericului "Arta este pentru toți și Biblioteca - o ușă spre numeroase destine".

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Promovarea revitalizării urbane (august 2019)

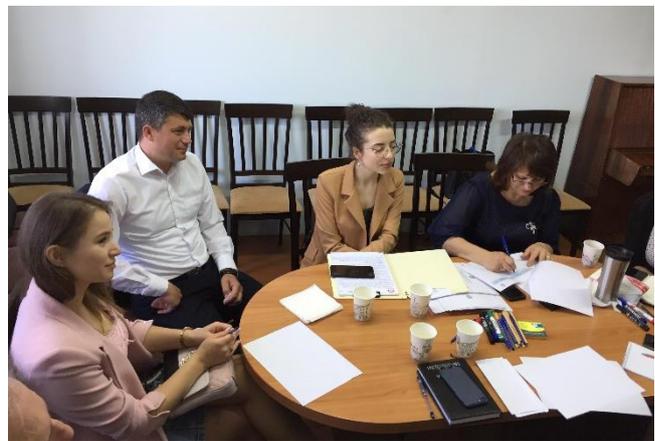
Ședință de lucru (iunie 2019)

Ședința grupului de inițiativă (octombrie 2019)

Ședința grupului de inițiativă (mai 2019)

Implicarea locuitorilor (august 2019)

Activitate comunitară de salubritate (august 2019)

Implementarea Programelor de Revitalizare Urbană 2019

Ocnița

Proiect: Reabilitarea curții interioare în microraioul Konservnyi

Parteneri: Primăria mun. Ocnița, A.O. PARADIS, SRL "Ruric-Service"

Budgetul Total:	198 952,58 MDL
Finanțare FGM	99 479,58 MDL
Finanțare APL	99 473,00 MDL

Perioada de implementare: 7 mai 2019 – 30 noiembrie 2019

Obiectivul general: Prin activitățile proiectului s-a propus îmbunătățirea condițiilor de agrement a locuitorilor și sporirea atractivității zonei Konservnyi din or. Ocnița prin renovarea și modernizarea spațiilor publice cu implicarea actorilor din zonă în cooperare cu primăria și societatea civilă. Amenajarea spațiilor și crearea oportunităților pentru petrecerea timpului liber de către comunitatea locală va conduce spre integrarea și activizarea comunității locale.

Beneficiari direcți:

- 320 locuitori din zona Konservnyi.

Sumarul proiectului: Datorită implicării directe a locuitorilor din zonă au fost organizate intervenții și măsuri comunitare în zona de revitalizare Konservnyi. A fost amenajată o zonă de odihnă pentru toate categoriile de vârstă. În cadrul acestei activități a fost amenajat și dotat un spațiu de fitness în aer liber și un teren de joacă pentru copii inclusiv instalarea băncilor, și amenajarea gunoștii din cartier. De asemenea, au fost reabilite căile de acces, în special a fost asfaltat drumul de intrare în cartier, care poate fi accesat inclusiv cu mijloace de transport. Locuitorii au organizat activități voluntare de plantare a florilor și înverzire a microraioului.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- amenajarea gunoștii din zona de revitalizare;
- 5 elemente de fitness amplasate în aer liber;
- 1 teren de joacă pentru copii;
- 130 m² căi de acces reabilite.

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- 15 voluntari au desfășurat o campanie de informare și sensibilizare a populației în legătură cu problematica deșeurilor și a protecției mediului;
- 16 locuitori din zonă au participat activ la consultările privind amenajarea zonei de revitalizare;
- 5 întruniri comunitare.

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Consultarea locuitorilor (iunie 2019)

Întruniri comunitare (iunie 2019)

Implementarea Programelor de Revitalizare Urbană 2019

Cimișlia

Proiect: Revitalizarea urbană a sectorului Școlii Profesionale din orașul Cimișlia

Parteneri: Primăria mun. Cimișlia, comunitatea locală

Budgetul Total:	1 187 032,36 MDL
Finanțare FGM	593 516,18 MDL
Finanțare APL	593 516,18 MDL

Perioada de implementare: 2 mai 2019 – 5 decembrie 2019

Obiectivul general: Proiectul presupune îmbunătățirea vieții locuitorilor zonei de revitalizare – zona Școlii Profesionale. Intervențiile se referă la reabilitarea infrastructurii din jurul școlii, care este utilizată și de locuitorii din cartier. Activitățile proiectului de revitalizare presupune implicarea locuitorilor zonei, acțiuni de activizare civică și activități socio-culturale pentru promovarea zonei.

Beneficiari direcți:

- 630 de locuitori ai zonei de revitalizare;
- 300 vizitatori ai zonei de revitalizare.

Sumarul proiectului: Pentru implementarea proiectului au fost organizate mai multe ședințe de consultare publică cu locuitorii zonei de revitalizare. În rezultat a fost amenajat un teren de joacă pentru copii, spații interactive pentru diverse categorii de vârstă: masă de tenis, masă de șah, bănci, felinare, urne, a fost plantat un gard verde și instalat un teren pentru fitness. La fel a fost amenajat un spațiu pentru organizarea evenimentelor socioculturale. Spațiul pentru evenimente a fost conectat la rețeaua de energie electrică, iluminat public, a fost amenajată o fântână și un loc pentru popas. A fost asigurat accesul persoanelor cu nevoi speciale la infrastructura nou creată. Tot în urma acestor acțiuni a fost reabilitată strada I. Secieru în variantă albă. Au fost implementate 2 inițiative civice locale de către locuitorii din zonă și elevii Școlii Profesionale. Pe parcurs au fost organizate 2 evenimente socio-culturale mari în zona de revitalizare: ECO MOTO FEST și Iarmarocul internațional de ovine ed. a 3-a "Miorița".

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- 700 m de drum construite în varianta albă;
- 1 proiect tehnic elaborat pentru reabilitarea iazului Japari;
- 1 teren de joacă și fitness a fost construit în ograda blocurilor de locuit;
- 250 m de arbuști au fost sădiți pentru a crea un gard verde;
- 200 de arbori plantați în zona de revitalizare;
- 12 bănci, 6 urne și 3 felinare au fost instalate pentru amenajarea aleii adiacente străzii Ștefan cel Mare;
- 4 urne și 4 containere pentru colectarea deșeurilor au fost instalate în cadrul parteneriatului cu Școala Profesională;
- 1 spațiu amenajat pentru organizarea evenimentelor socioculturale (conectat la rețeaua de energie electrică, iluminat public).

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- 1 proiect civic implementat prin participarea la o acțiune de salubritate;
- festivalul ECO MOTO FEST cu peste 300 de vizitatori, dintre care 140 motocicliști, cu durata 2 zile;
- iarmarocul internațional de ovine ed. a 3-a "Miorița", la care au participat reprezentanții ai 10 țări;
- 3 activități de voluntariat organizate cu implicarea a 50 voluntari;
- 4 ședințe de consultare publică cu participarea a 64 de persoane în total.

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (aprilie 2019)

După (septembrie 2019)

Înainte (aprilie 2019)

După (august 2019)

Întruniri comunitare (iulie 2019)

Festival în zona de revitalizare (august 2019)

Înainte (martie 2018)

După (august 2019 – festival)

Activități comunitare, Festival (august 2019)

Activități comunitare, Festival (noiembrie 2019)

Vizite în teren (iulie 2019)

Lucrări de pregătire a festivalului (august 2019)

Activități comunitare (octombrie 2019)

Iarmarocul Miorița (noiembrie 2019)

Implementarea Programelor de Revitalizare Urbană 2019

Căușeni

Proiect: Revitalizare urbană a parcului Iurie Noroșeanu

Parteneri: Primăria mun. Căușeni, A. O. „Centrul Informațional Tighina”

Budgetul Total:	450 362,50 MDL
Finanțare FGM	225 000,00 MDL
Finanțare APL	225 362,50 MDL

Perioada de implementare: 15 mai 2019 – 30 noiembrie 2019

Obiectivul general: Prin activitățile proiectului s-a propus implicarea societății civile, în special a locuitorilor din zona de revitalizare, în procesul de reabilitare (crearea, protejarea, administrarea și valorificarea) parcului Iurie Noroșeanu - care este un centru important al dezvoltării climatului social local. Ca rezultat, această acțiune va duce la îmbunătățirea și revitalizarea sectorului Căușenii Vechi cât și consolidarea actorilor locali și factorilor de decizie din zona de revitalizare. Îmbunătățirea condițiilor în spațiile publice intens utilizate, dar care se află în stare de degradare, și amenajarea utilităților de agrement contribuie la sporirea spiritului de apartenență a locuitorilor zonei de revitalizare.

Beneficiari direcți:

- cca 3 200 locuitori - populația zonei de revitalizare (dintre care 48% bărbați, 52% femei, 15,9% copii, 25% persoane social vulnerabile).

Sumarul proiectului: În cadrul proiectului a fost amenajat un parc pe o suprafață de 0,4 ha în zona de revitalizare "Căușenii Vechi". În parc au fost amenajate căi de acces, a fost vopsit și reparat gardul existent, a fost îngrădit cu eurogard transformatorul de electricitate pentru siguranța locuitorilor și trecătorilor, au fost instalate bănci și urne de gunoi. De asemenea, parcul a fost iluminat prin instalarea LED-urilor și pentru sporirea siguranței în zonă au fost instalate camere de supraveghere video. La fel, a fost construit și reabilitat havuzul existent, au fost create platforme pentru terenul de joacă și fitness. Proiectul a fost implementat participativ - au fost organizate ședințe de consultare a locuitorilor din zona de revitalizare și alți parteneri interesați. Ca rezultat a fost creat un grup de lucru responsabil de monitorizarea activităților proiectului.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- 600m² căi de acces pavate și trotuare;
- 240m² de gard a fost vopsit și reparat;
- 30 de bănci instalate;
- 15 urne de gunoi instalate;
- 31 corpuri de iluminat stradal LED instalate;
- 3 camere de supraveghere video instalate;
- 1 havuz existent a fost reabilitat;
- 100 de trandafiri, arbuști decorativi și copaci de arțar au fost plantați;
- au fost create platforme pentru terenul de joacă și fitness (*ce urmează a fi instalate în prima jumătate a anului 2020*).

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- 4 ședințe de consultare organizate cu implicarea locuitorilor din zona de revitalizare și a altor parteneri interesați;
- 77 de persoane participante la ședințele comunitare;
- 1 grup local de lucru creat din 7 persoane (locuitori ai zonei de revitalizare și reprezentanți ai primăriei);
- 3 reportaje la TV local și unul la TV cu acoperire națională difuzat;
- 6 comunicate au fost publicate pe Facebook, privind întrunirile cu cetățenii și efectuarea lucrărilor.

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Plantarea trandafirilor cu implicarea locuitorilor
(octombrie 2019)

Consultări cu locuitorii zonei de revitalizare (iulie 2019)

Implicarea locuitorii în lucrările demarate (iulie 2019)

Activități comunitare (octombrie 2019)

Întruniri comunitare (august 2019)

Consultări cu locuitorii (iulie 2019)

Implementarea Programelor de Revitalizare Urbană 2019

Ungheni

Proiect: *Condiții mai bune pentru copiii de vârstă preșcolară din Cartierul Ungheni Vale prin implicare civică*

Parteneri: Primăria mun. Ungheni, A. O. „Făclia”, Grupul de Inițiativa Locală „Pyretus”

Budgetul Total:	3 736 700,00 MDL
Finanțare FGM	1 098 700,00 MDL
Finanțare APL	2 638 000,00 MDL

Perioada de implementare: 2 mai 2019 – 30 noiembrie 2019

Obiectivul general: Crearea condițiilor de educație timpurie pentru copiii cu vârsta de 2-7 ani din cartierul Ungheni Vale, inclusiv creșterea gradului de informare și sensibilizare a cetățenilor din același cartier privind procesul de Revitalizare Urbană. Prin activitățile proiectului s-a propus îmbunătățirea climatului social din cartier prin implicarea lor în activități de salubritate a zonei adiacente clădirii fostei grădinițe de copii. Etapa finală fiind activitatea de renovare a clădirii grădiniței din zona de revitalizare pentru a oferi spațiu amenajat copiilor din zonă și a crea locuri de muncă.

Beneficiari direcți:

- 150 copii de vârstă preșcolară;
- 2 264 locuitori din cartierul Ungheni Vale.

Sumarul proiectului: În cadrul proiectului au fost efectuate acțiuni importante de reabilitare a zonei de revitalizare prin renovarea clădirii vechi a grădiniței care a constat în reparația pereților interiori, reparația sistemului de apă caldă și rece, reparația sistemului de încălzire și celui de canalizare, schimbarea ferestrelor și ușilor etc. În scopul prelucrării bunelor practici în domeniul revitalizării urbane, a fost organizată o vizită de studiu în municipiul Cluj-Napoca, România. Pentru buna implementare a proiectului au fost organizate mai multe ședințe cu cetățenii în urma cărora a fost creat Comitetul de Cetățeni - locuitori activi din zona de revitalizare care au monitorizat activitățile de reparație și renovare a clădirii fostei grădinițe de copii. Prin implementarea acestui proiect au fost create condiții de acces la educația timpurie pentru copiii din Cartierele Ungheni Vale, Ungheni Deal și parțial Danuțeni. La fel în rezultatul întâlnirii cu cetățenii s-a convenit ca primăvara și toamna să fie organizate activități de salubritate nu doar pe spațiile verzi din regiune, dar și pe străzi, în fața porții și în curțile clădirilor multietajate din zonă. De asemenea, locuitorii acestui sector și-au luat angajamentul să se implice în toate activitățile și proiectele prevăzute în Programul de Revitalizare Urbană.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- 1700 m² renovati - clădirea grădiniței de copii;
- 1 sistem de apă caldă reparat și 1 sistem de încălzire reparat;
- 63 radiatoare instalate;
- 1 sistem de apă rece și canalizare reparat;
- 26 geamuri schimbate și 35 uși interioare schimbate;
- 1000 m² de pardoseală reparată;
- 2660 m² tavane și pereți interiori reparați;
- 323 bucăți corpuri de iluminat (*urmează a fi montate până în martie 2020*);
- 345 m² pardoseli din laminat (*urmează a fi montate până în martie 2020*);
- 60 bucăți obiecte tehnico-sanitare (*urmează a fi instalate până în martie 2020*).

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- 78 de persoane informate direct despre procesul de Revitalizare Urbană;
- 1 comitet de cetățeni creat, format din 5 locuitori activi din zona de revitalizare și alte părți interesate;
- 7 persoane au participat la o vizită de studiu în municipiul Cluj-Napoca România;
- 26 locuitori ai Cartierului Ungheni Vale au fost implicați în activitatea de salubritate a terenului adiacent grădiniței;
- 1 chestionar privind percepția locuitorilor din Cartierul Ungheni Vale privind procesul de Revitalizare Urbană;
- 1 concurs organizat „Așa vreau să arate grădinița mea” în care au fost prezentate 136 de desene.

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (aprilie 2019)

După (octombrie 2019)

Lucrări de renovare a grădiniței (iulie 2019)

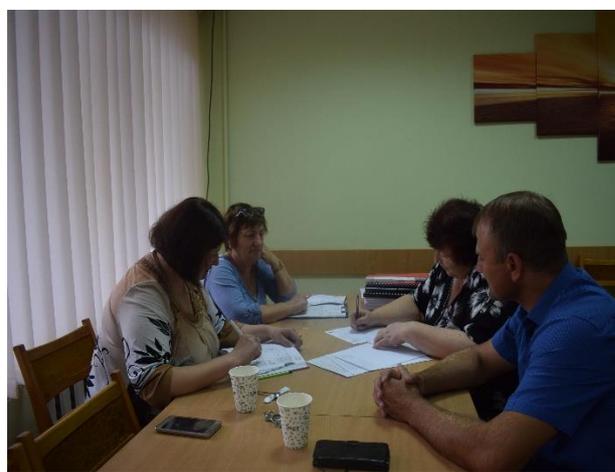
Lucrări de renovare a grădiniței (august 2019)

Ședință de lucru a comitetului de cetățeni (iulie 2019)

Ședință de lucru în cadrul primăriei (august 2019)

Activități de salubritate (septembrie 2019)

Activități de salubritate (iunie 2019)

Vizita în Cluj-Napoca (iunie 2019)

Vizita în Cluj-Napoca (iunie 2019)

Ședință de informare (august 2019)

Activități comunitare (septembrie 2019)

Implementarea Programelor de Revitalizare Urbană 2019

Bălți

Titlul proiectului: *Interacțiunea comunitară – o nouă dimensiune a educației timpurii în zona de revitalizare din municipiul Bălți*

Parteneri: Primăria mun. Bălți, Grupul Local de Inițiativă din zona adiacentă Gimnaziului "A.I. Cuza"

Budgetul Total:	2 377 238,73 MDL
Finanțare FGM	1 084 238,73 MDL
Finanțare APL	1 293 000,00 MDL

Perioada de implementare: 7 mai 2019 – 6 decembrie 2019

Obiectivul general: Formarea unei comunități dinamice și creative prin asigurarea unui mediu fizic și emoțional sănătos în cadrul Instituției de Educație Timpurie nr. 4 din municipiul Bălți și stimularea unui dialog eficient, încredere reciprocă, respect și pro-acțiune în întreaga zonă de revitalizare. Prin activitățile proiectului s-a propus aplicarea abordării inovative a educației parentale și asigurarea coeziunii, dezvoltării comunitare și promovarea unui parteneriat durabil între Școală – Familie –Comunitate.

Beneficiari direcți:

- 300 copii ai Instituției de Educație Timpurie nr. 4 din municipiul Bălți (dintre care 175 copii din zona de revitalizare);
- 40 angajați ai instituției (dintre care 20 locuitori ai zonei de revitalizare);
- 250 familii din zona de revitalizare.

Sumarul proiectului: Una dintre principalele realizări ale proiectului constă în reabilitarea capitală a sistemului termic al Instituției de Educație Timpurie nr. 4 din municipiul Bălți, care reprezintă o intervenție pe termen lung, atât din perspectiva îmbunătățirii condițiilor de studii / de lucru, cât și din perspectiva eficienței energetice. Organizarea și desfășurarea activităților educaționale comunitare în zona de revitalizare cu participarea a peste 250 familii din cartier, organizarea și desfășurarea unei sesiuni de formare în domeniul educației parentale au condus spre creșterea gradului de interacțiune a membrilor comunității locale și extinderea oportunităților de implicare și participare civică reală. Totodată, în urma implementării proiectului, zona de revitalizare din municipiul Bălți beneficiază de un potențial consolidat de acțiune colectivă, de o identitate socială și culturală solidă, având un Grup Local de Inițiativă al zonei implicat și dezvoltat, care va avea rolul de a asigura continuitatea procesului de revitalizare la nivel local.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- 1 punct individual termic;
- 5 regulatoare de presiune;
- 2 pompe de circulație;
- 53 radiatoare;
- 45 robinete radiatoare;
- 140 m² pardosea caldă;
- 2 seturi automatizate pentru pardoseala caldă;
- 1 540 m țevi (Pe-X/AL/PPR/D25/D32/D38/D45);
- 625 m țevi de oțel (D108 și D89).

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- 17 pedagogi formați în domeniul educației parentale;
- 5 materiale didactice de suport elaborate, distribuite și aplicate în procesul de studiu;
- 7 activități educaționale comunitare realizate, inclusiv 1 flashmob desfășurat cu prilejul Zilei Familiei;
- 500 copii și părinți din zona de revitalizare participanți la evenimente;
- 10 voluntari implicați (inclusiv locuitori ai zonei de revitalizare);
- 4 materiale poligrafice privind revitalizarea urbană elaborate și prezentate;
- 1 spot video de promovare a revitalizării urbane, elaborat și distribuit;
- 1 broșură informativă privind procesul de revitalizare urbană din mun. Bălți, elaborată și distribuită în 100 exemplare.

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (mai 2019)

După (noiembrie 2019)

Înainte (mai 2019)

După (noiembrie 2019)

Înainte (mai 2019)

După (octombrie/noiembrie 2019)

Implicarea locuitorilor în activități (septembrie 2019)

Activități educaționale (septembrie 2019)

Activități comunitare (iunie 2019)

Activități comunitare (octombrie 2019)

Activități educaționale (iunie 2019)

Implicarea locuitorilor în activități (octombrie 2019)

Implementarea Programelor de Revitalizare Urbană 2019

Edineț

Proiect: *Promovarea modului sănătos de viață prin crearea oportunităților de agrement*

Parteneri: Primăria mun. Edineț, ONG "AREAP"

Budgetul Total:	810 000 MDL
Finanțare FGM	405 000 MDL
Finanțare APL	405 000 MDL

Perioada de implementare: 2 mai 2019 – 5 decembrie 2019

Obiectivul general: Prin activitățile proiectului s-a propus îmbunătățirea relației de interacțiune socială a membrilor comunității din Edineț prin crearea oportunităților de agrement în zona Mendeleev, sporirea siguranței accesului către spațiile și instituțiile publice din zonă inclusiv promovarea modului sănătos de viață. Toate acestea fiind obținute în urma lucrărilor de îmbunătățire a infrastructurii prin modernizarea pistei de alergat al stadionului municipal Edineț și amenajarea spațiului adiacent grădiniței din zona de revitalizare.

Beneficiari direcți:

- 150 de copii și 36 de angajați ai grădiniței "Fulgușor";
- 200 sportivi din raionul Edineț;
- 3 135 locuitorii zonei de revitalizare.

Sumarul proiectului: În urma realizării proiectului au fost create oportunități de agrement în zona Mendeleev, ceea ce a facilitat îmbunătățirea interacțiunea socială a membrilor comunității din zona de revitalizare. La fel, în urma activităților efectuate la grădinița "Fulgușor" au fost reabilitate căile de acces pentru a crea un mediu protejat pentru copii, părinți și lucrătorii instituției, inclusiv instalarea băncilor noi, foșoarelor și modernizarea gardului. La stadionul municipal a fost modernizată pista de alergări și modernizată împrejmuirea metalică de pe teritoriul stadionului, unde tradițional au loc diverse competiții și manifestații sportive la nivel municipal și raional. Amenajarea acestui spațiu împreună și după viziunea comunității va contribui la sporirea confortului și atractivității zonei de revitalizare.

Rezultate obținute – indicatori de infrastructură:

- 492 m de căi de acces pavate în curtea grădiniței;
- 2 foșoare și 12 bănci instalate;
- 5 elemente de joacă (4 mașinuțe, 1 balansoar) au fost instalate pe teritoriul grădiniței;
- 1 400 m² de teritoriu asfaltat;
- 132 m de gard a fost modernizat (împrejmuire metalică);
- 300 m de bordură instalate;
- 1 pistă de alergat cu 6 benzi marcate;
- 1 teren pentru copii pe stadionul municipal Edineț.

Rezultate obținute – indicatori sociali/civici:

- 1 grup de lucru creat;
- 3 ateliere creative cu implicarea copiilor, părinților, voluntarilor;
- 1 activitate sportivă organizată cu 40 copii participanți;
- 89 de opinii colectate în cadrul sondajului online;
- 5 ședințe comunitare.

Implementarea proiectului în imagini

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Înainte (aprilie 2019)

După (noiembrie 2019)

Înainte (octombrie 2019)

După (noiembrie 2019)

Ședințe comunitare (iunie 2019)

Activități comunitare (mai 2019)

Activități educaționale (iulie 2019)

Activități comunitare (august 2019)

Competiții sportive (mai 2019)

Ședința grupului de lucru (iulie 2019)

Proiectele pilot de revitalizare urbană implementate în 2018, precum și implementarea Programelor de Revitalizare Urbană din anul 2019 au fost realizate în cadrul **Fondului de Granturi Mici (FGM)**, care reprezintă un program al [Solidarity Fund PL în Moldova](http://solidarityfund.pl). Misiunea FGM este de a consolida **dezvoltarea locală în Republica Moldova**, prin cofinanțarea proiectelor de dezvoltare locală implementate de autoritățile publice locale în cooperare cu partenerii locali.

FGM – ediția Revitalizare Urbană din 2018 și 2019 au fost organizate în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și Ministerul Fondurilor pentru Dezvoltare și Politică Regională al Republicii Polonia.

Programul FGM este cofinanțat din fondurile programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone – **Polish aid**.

FGM – ediția Revitalizare Urbană are ca obiectiv susținerea procesului de implementare a Programelor de Revitalizare Urbană ca **instrumente a politicii urbane** - mijloc principal de stimulare a dezvoltării urbane durabile a zonelor orașului, inclusiv aspecte sociale, economice, de mediu, spațiale și culturale.

Mai multe informații: <http://solidarityfund.md/dezvoltare-urbana/>

